Subsemnata, Făşie Ioana, cetăţean român, născută la data de 29.01.1996 în Bucureşti, CNP 2960129420045, domiciliată în Italia, Via Francesco Petrarca nr. 12, Martina Franca (TA), cod poştal 74015, e-mail: ioana.fasie02@gmail.com, formulez prezenta:

PRIMĂRIA COMUNEI
VÎRVORU DE JOS
DOLJ
Înregistrare nr. 547/3
An 2026, luna 10 ziua 05

SESIZARE

Încălcarea dreptului la inițiativă legislativă populară și a normelor GDPR în România prin Legea nr. 189/1999

Democrația directă constituie un pilon fundamental al statului de drept, fiind garantată constituțional în România prin art. 74 și art. 150 din Legea Fundamentală, articole care oferă cetățenilor instrumentele necesare pentru a participa activ la procesul legislativ. Exercitarea acestui drept este reglementată prin Legea nr. 189/1999 — legea organică cu caracter special în materie —, act normativ care, în forma sa actuală, restricționează în mod considerabil spiritul Constituției.
În această configurare, legea specială deturnează sensul termenului constituțional de „proveniență" regională, asimilându-l în mod eronat noțiunii rigide de „domiciliu". Instituirea domiciliului de pe teritoriul țării drept condiție exclusivă de eligibilitate elimină cetățenii români din Diaspora de la calitatea de susținători (semnatari). Totodată, condiționarea validității semnăturii de existența unei adrese de domiciliu privează persoanele vulnerabile, fără adăpost, de exercițiul deplin al capacității de a fi promotori (membri în comitet) ori susținători.
Sub aspect normativ, dispozițiile textelor fundamentale invocate configurează următoarele cadre stricte:

Articolul 74 – Inițiativa legislativă

(1) Iniţiativa legislativă aparţine, după caz, Guvernului, deputaţilor, senatorilor sau unui număr de cel puţin 100.000 de cetăţeni cu drept de vot. Cetăţenii care îşi exercită dreptul la iniţiativă legislativă trebuie să provină din cel puţin un sfert din judeţele ţării, iar în fiecare din aceste judeţe, respectiv în municipiul Bucureşti, trebuie să fie înregistrate cel puţin 5.000 de semnături în sprijinul acestei iniţiative.
(2) Nu pot face obiectul iniţiativei legislative a cetăţenilor problemele fiscale, cele cu caracter internaţional, amnistia şi graţierea.
(3) Guvernul îşi exercită iniţiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera competentă să îl adopte, ca primă Cameră sesizată.
(4) Deputaţii, senatorii şi cetăţenii care exercită dreptul la iniţiativă legislativă pot prezenta propuneri legislative numai în forma cerută pentru proiectele de legi ale Guvernului.
(5) Propunerile legislative se supun mai întâi adoptării Camerei competente să le adopte, ca primă Cameră sesizată.

Articolul 150 – Iniţiativa revizuirii

(1) Revizuirea Constituţiei poate fi iniţiată de Preşedintele României la propunerea Guvernului, de cel puţin o pătrime din numărul deputaţilor sau al senatorilor, precum şi de cel puţin 500.000 de cetăţeni cu drept de vot.
(2) Cetăţenii care iniţiază revizuirea Constituţiei trebuie să provină din cel puţin jumătate din judeţele ţării, iar în fiecare din aceste judeţe, respectiv în municipiul Bucureşti, trebuie să fie înregistrate cel puţin 20.000 de semnături în sprijinul acestei iniţiative.

În vederea decodificării corecte a termenului „proveniență" utilizat de legiuitorul constituant, analiza gramaticală și semantică impune următoarele premise etimologice:

1. Origine neologică: Termenul provine filologic din limba franceză (*provenance*) sau din limba italiană (*provenienza*).
2. Rădăcină etimologică: Noțiunea are la bază etimonul latin *proveniens, -entis* (participiul prezent al verbului *provenire* – a veni de undeva, a izvorî, a proveni).
3. Sensul originar: Acesta circumscrie locul sau momentul genetic din care derivă, se trage sau se naște o entitate ori un fenomen.

Prin urmare, din perspectivă strict juridico-semantică, termenul „proveniență" inserat în textul Constituției nu poate fi asimilat noțiunii de „domiciliu", așa cum s-a procedat prin dispozițiile Legii nr. 189/1999. Un echivalent semantic proxim pentru „domiciliu" ar fi cel de „apartenență" (conceptualizat prin formule precum: „am optat pentru apartenența la un anumit județ prin stabilirea domiciliului în acea unitate administrativ-teritorială" sau prin analogia clasică „era țăran prin apartenență"). Dimpotrivă, sintagma *„am ales proveniența mea"* reprezintă o contradicție logică, întrucât proveniența relevă exclusiv un element obiectiv și imuabil – locul nașterii –, spre deosebire de domiciliu, care este un atribut de identificare bazat pe opțiunea de voință a subiectului de drept.
Într-o altă ordine de idei, se poate afirma că, dacă legislativul ar fi utilizat cuvântul „proveniență" în cuprinsul Legii nr. 189/1999 în deplină concordanță cu definiția sa lexicografică strictă (asociată locului nașterii), s-ar fi generat o discriminare flagrantă împotriva categoriei cetățenilor români cu drept de vot care nu s-au născut pe teritoriul României. Astfel, se ajunge la concluzia că tocmai pentru a evita această capcană juridică, legiuitorul ordinar a recurs la o forțare semantică prin echivalarea cu domiciliul. Această fundătură metodologică demonstrează că utilizarea inițială a termenului în Constituția României a fost deficitară în raport cu modelul său de inspirație — Constituția Republicii Italiene. În textul original italian, tocmai pentru a se garanta egalitatea deplină și a se evita viciile de interpretare geografică, condiția dispersiei teritoriale (reprezentativitatea geografică a semnatarilor) nu se regăsește deloc, nici în cuprinsul articolului 71 (inițiativa legislativă), nici în cel al articolului 138 (revizuirea constituțională).
În subsidiar, sub aspect sociologico-juridic, noțiunea de apartenență nu se poate reduce la formalismul restrictiv al domiciliului scriptic, întrucât un subiect de drept își menține o legătură factuală de apartenență față de acel spațiu geografic în care se află nucleul intereselor sale istorice, administrative și personale. Acest principiu se manifestă direct în cazul cetățenilor din Diaspora care păstrează această ancoră locală prin elemente concrete — precum prezența rudelor, deținerea de proprietăți supuse fiscalității locale, locurile de înhumare ale strămoșilor sau prin interacțiunea obligatorie cu autoritățile administrative locale pentru eliberarea actelor de stare civilă, de identitate ori gestionarea patrimoniului —, dovedind că această atașare la comunitatea de origine este una efectivă și continuă, independentă de existența unui domiciliu fizic actual pe teritoriul național. De altfel, o discriminare similară pe bază de domiciliu se regăsește și în cazul democrației directe la nivel local, prin dispozițiile art. 247 din O.U.G. nr. 57/2019.

Mai mult, Legea nr. 189/1999 prezintă vicii în raport cu Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR) și Legea nr. 24/2000 (privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative).

ÎN FAPT

1. La nivelul primăriilor (autorităților administrației publice locale), problemele de neconformitate structurală ale Legii nr. 189/1999 se definesc prin următoarele aspecte:

- Articolul 5, alineatul (2) din Legea nr. 189/1999 instituie o vulnerabilitate la adresa dreptului la viață privată (*privacy*), stipulând că *„Orice persoană interesată poate consulta dosarul și poate contesta realitatea semnaturii sau o alta prevedere cuprinsă in liste."* cuprinzând listele în original cu datele și semnăturile susținătorilor. Această deschidere universală și necondiționată către public a unor liste ce conțin nu doar date de identificare profund sensibile (CNP, adrese complete, serii de acte), ci și vectori indirecți ai opțiunilor ideologice și politice ale cetățenilor, încalcă în mod flagrant Articolul 5, alineatul (1), litera f) din Regulamentul (UE) 2016/679 (principiul integrității și confidențialității) și Articolul

32 din GDPR privind securitatea prelucrării. Prin textul său, legea obligă practic primăriile să permită accesul vizual și fizic neîngrădit oricărui terț la baze de date cetățenești, fără existența unor mecanisme administrative de cenzurare (anonimizare/blurare) a CNP-urilor sau a datelor celorlalți semnatari de pe pagină, lăsând loc abuzurilor, hărțuirii sau utilizării neautorizate a datelor personale.

- Articolul 4, alineatul (3) din Legea nr. 189/1999, prin dispoziția imperativă conform căreia „*Semnătura valabilă la data când a fost acordată nu poate fi infirmată ulterior*", suprimă în mod abuziv dreptul fundamental al cetățeanului la ștergerea datelor. Această irevocabilitate administrativă blochează aplicarea directă a Articolului 17, alineatul (1), literele d) și e) din GDPR. În acest mecanism, semnătura este legată indisolubil de datele de identificare ale susținătorului; ea atestă susținerea politică, dar reprezintă și actul prin care datele personale sunt introduse în circuitul administrativ. Întrucât legea specială obligă autoritățile la operațiuni de prelucrare neconforme (care expun vizual datele și încalcă confidențialitatea) și neutralizează controlul de legalitate din partea autorității competente (ANSPDCP), consimțământul cetățeanului privind tratamentul datelor sale este structural viciat, fiind obținut într-un cadru lipsit de garanții. Prin urmare, tratamentul administrativ al acestor date devine structural ilegal sub standardele europene (litera d), iar interdicția absolută de a infirma semnătura împiedică autoritatea publică să își îndeplinească obligația legală de conformare și corectare ce decurge direct din preeminența dreptului Uniunii Europene (litera e), lipsind cetățeanul de singurul remediu prin care poate sista o prelucrare nelegală a propriilor date.
- Legea nr. 189/1999 omite să definească forma precisă a formularelor de semnături (prevăzute la art. 4 alin. 5), încălcând astfel exigențele de claritate, precizie și previzibilitate impuse de Legea nr. 24/2000 privind tehnica legislativă. Această lacună normativă permite posibilitatea utilizării unor machete comune (cu semnatari succesivi pe aceeași pagină) care pun operatorul în imposibilitatea de a demonstra conformitatea cu Articolul 5 alin. 2 din GDPR privind asigurarea măsurilor tehnice și organizatorice de confidențialitate.
- În lipsa unor proceduri naționale adaptate realității sociale, Legea nr. 189/1999 blochează funcționarii de la nivel local într-o dinamică profund discriminatorie. În momentul verificării tabelelor, o primărie este obligată prin textul rigid al legii să invalideze semnăturile cetățenilor români din Diaspora, pe simplul motiv că aceștia nu mai figurează cu un domiciliu stabil în acea localitate. În mod similar, prin condiționarea validității datelor de existența unei adrese oficiale în Registrul electoral local, instituția primarului este forțată să excludă complet de la acest drept constituțional persoanele vulnerabile fără adăpost (fără domiciliu). Astfel, prin omisiunea procedurilor, statul român transformă primăriile în instrumente de selecție restrictivă, care încalcă caracterul universal al dreptului la inițiativă legislativă populară, generează o gravă disproporție de tratament între cetățeni și împinge primăriile spre o discriminare sistemică pe criterii de domiciliu.

2. La nivelul Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP), problemele de neconformitate structurală ale Legii nr. 189/1999 se definesc prin următoarele aspecte:

- În tehnica legislativă, modelele oficiale de documente atașate unui act normativ se numesc „Anexe" sau „Formulare-tip". Deși articolul 4 alineatul (6) din Legea nr. 189/1999 recunoaște în mod expres posibilitatea ca fiecare pagină imprimată a listei de susținători să fie semnată fie de un membru al comitetului de inițiativă, fie de o altă persoană (desemnată din rândul susținătorilor) împuternicită în scris de către acesta, actul normativ nu instituie o anexă care să conțină un model-tip de împuternicire în scris sau un mandat standardizat pentru acești colectori terți.
  În mod similar, legea stipulează în mod lacunar faptul că dosarul care conține listele de susținători se predă de către un împuternicit la primărie și se restituie acestuia. Lipsa acestor anexe (pentru mandat și pentru liste) lasă loc arbitrariului și încalcă articolul 5 din Regulamentul (UE) 2016/679 (principiile legalității, echității și transparenței, precum și cel al responsabilității), precum și articolul 28 din același regulament (securitatea raporturilor dintre operator și persoana împuternicită). Această omisiune legislativă structurală încalcă, astfel, exigențele de claritate, precizie și previzibilitate impuse de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, afectând direct obligațiile și capacitatea de control ale Autorității de Supraveghere.
- Conform Articolului 57 alineatul (1) literele (a) și (h) din GDPR, coroborat cu Articolul 1 și Articolul 3 din Legea nr. 102/2005, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter

Personal (ANSPDCP) are obligația legală de a monitoriza, de a asigura aplicarea regulamentului și de a efectua investigații privind protecția datelor pe teritoriul României. Această competență vizează în mod direct activitatea comitetului de inițiativă, asimilat unui operator privat de date pe perioada strângerii de semnături.

În acest context, Legea nr. 189/1999 prezintă un viciu prin omisiune în raport cu normele imperative de tehnică legislativă instituite de Legea nr. 24/2000. Prin necorelarea textului special cu aceste principii și în absența unui cadru normativ intern care să oblige comitetul la o formă de organizare fixă, se generează o dispersie necontrolată a listelor care blochează funcția de control a ANSPDCP, aflată în incapacitate operațională de a efectua inspecții directe la fața locului.

Acest blocaj structural împiedică autoritatea să își exercite atribuțiile imperative prevăzute de Articolul 57 din GDPR și Legea nr. 102/2005, încălcând corelativ drepturile susținătorilor prin lipsa garanțiilor de securitate. Dreptul la protecția datelor, astfel cum este consacrat de Articolul 8 din Carta Drepturilor Fundamentale a UE, garantează ca prelucrarea să fie supusă unui control real din partea unei autorități independente. Prin neutralizarea verificărilor ANSPDCP, dreptul cetățenilor la o autoritate de supraveghere funcțională devine pur iluzoriu, statul român operând un transfer ilegal de risc către aceștia și lipsindu-i de un remediu efectiv.

3. Analiza mandatului de verificare al Curții Constituționale a României în raport cu blocajul generat de Legea nr. 189/1999:

Conform Articolului 146 din Constituție, Curtea Constituțională a României are în acest caz atribuțiile prevăzute la literele j) și l):

„j) verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni;
l) îndeplinește și alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții."

Analiza sintactică a Articolului 146 litera j) din Constituție relevă o distincție juridică fundamentală: textul nu stipulează că se „verifică îndeplinirea condițiilor de către cetățeni pentru exercitarea inițiativei legislative", ci decretează că se „verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni".

Plasarea sintagmei la finalul frazei demonstrează că obiectul controlului nu este conduita cetățeanului, ci asigurarea cadrului legal și tehnic care permite exercitarea efectivă a dreptului. Utilizarea verbului „a verifica" plasează Curtea Constituțională în rolul de garant activ al dreptului constituțional, impunându-i un mandat imperativ de control de fond asupra tuturor condițiilor de legalitate și constituționalitate pentru exercitarea inițiativei. Această verificare extinsă presupune controlul de exhaustivitate al condițiilor stabilite de art. 74 și 150 din Constituție, a conformității privind protecția datelor (GDPR) și a accesibilității universale (pentru Diaspora și persoanele fără adăpost).

În aplicarea literei l) a Articolului 146 din Constituție, pentru realizarea acestei funcții de verificare, Curtea dispune de obligația de diligență prin prerogativa de a solicita instituțiilor publice rapoartele și documentele necesare pentru constatarea blocajelor administrative. Cadrul subsecvent din Legea nr. 47/1992 (legea organică a Curții Constituționale) detaliază aceste mecanisme prin Art. 76:

„Autoritățile publice, instituțiile, regiile autonome, societățile comerciale și orice alte organizații sunt obligate să comunice informațiile, documentele și actele pe care le dețin, cerute de Curtea Constituțională pentru realizarea atribuțiilor sale."

Exemple de solicitări:

- Date de la primării privind numărul de semnături invalidate automat pe criteriul domiciliului.
- Situații de la UAT-uri privind cazurile în care consultarea publică a listelor a expus integral datele sensibile.
- Rapoarte de control de la ANSPDCP privind capacitatea operațională de a investiga comitetele de inițiativă în absența unei forme de organizare fixe.
- Note oficiale de la CNCD privind existența unor sesizări sau constatări legate de discriminarea cetățenilor pe criterii de domiciliu sau lipsă de adăpost.
- Rapoarte speciale de la Avocatul Poporului privind petițiile primite referitor la încălcarea dreptului la viață privată și a libertății de asociere prin Legea nr. 189/1999.
- Analize de drept comparat de la Ministerul Justiției privind mecanismele de remediere eficientă a blocajelor administrative în exercitarea drepturilor democratice.

Procedura se conclude așa cum prevăd articolele 50 și 51 din Legea nr. 47/1992, respectiv:
Art. 50
Plenul Curții Constituționale, alcătuit din judecătorii Curții, îndeplinește atribuțiile acesteia, prevăzute de Constituție și de lege. Plenul poate lua orice măsură necesară pentru buna desfășurare a activității Curții.
Art. 51
(1) Curtea Constituțională lucrează legal în prezența a două treimi din numărul judecătorilor. Plenul decide cu votul majorității judecătorilor Curții, dacă prin lege nu se prevede altfel.
(2) Soluțiile adoptate de Curtea Constituțională în exercitarea atribuțiilor jurisdicționale se înscriu în condica ședințelor de judecată, iar în materie administrativă se consemnează, pentru fiecare ședință în parte, într-un proces-verbal pe baza căruia se emite o hotărâre, semnată de președintele Curții și contrasemnată de secretarul general.
(3) Pentru exercitarea altor atribuții decât cele jurisdicționale, Plenul se convoacă de președintele Curții Constituționale, din proprie inițiativă sau la cererea scrisă a unui judecător. Convocarea se face cu anunțarea ordinii de zi, care se adoptă în plen, la începutul ședinței.
Procedura generală de diligență a Plenului Curții, descrisă mai sus, are un caracter distinct și independent, sfera sa de aplicare nefiind limitată sau subordonată procedurii speciale și restrictive prevăzute de articolele 48 și 49 din Legea nr. 47/1992, respectiv:
"Art.48. – Curtea Constituţională, din oficiu sau pe baza sesizării preşedintelui Camerei Parlamentului la care s-a înregistrat iniţiativa legislativă a cetăţenilor, se pronunţă asupra:
a) caracterului constituţional al propunerii legislative ce face obiectul iniţiativei cetăţenilor;
b) îndeplinirii condiţiilor referitoare la publicarea acestei propuneri şi dacă listele de susţinători sunt atestate de către primarii unităţilor administrativ-teritoriale ori de către împuterniciţii acestora;
c) întrunirii numărului minim de susţinători pentru promovarea iniţiativei, prevăzut la art.74 alin.(1) sau, după caz, la art.150 alin.(1) din Constituţie, republicată, precum şi asupra respectării dispersiei teritoriale în judeţe şi în municipiul Bucureşti, prevăzută de aceleaşi articole.
Art.49. – La primirea sesizării, preşedintele Curţii Constituţionale desemnează judecătorul-raportor şi stabileşte termenul pentru întrunirea judecătorilor, în vederea verificării iniţiativei."
În plan practic, disproporția majoră în exercitarea acestui drept este confirmată de datele statistice ale inițiativelor înregistrate la Camera Deputaților (1996–2024): în timp ce parlamentarii au depus 10.476 de inițiative și Guvernul 8.453, cetățenii au reușit să înregistreze doar 6 inițiative.
În acest context, cetățenii nu dispun de o cale de atac directă, deoarece doar instituțiile prevăzute expres la art. 146 din Constituție pot sesiza Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea Legii nr. 189/1999. Întrucât subiecții instituționali îndreptățiți nu au promovat această sesizare, cadrul legal actual menține paralizia acestui drept democratic. Acest blocaj administrativ generează o vulnerabilitate sistemică în raport cu art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) privind dreptul la un recurs efectiv și art. 47 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (CDFUE) privind dreptul la un remediu eficient.

ÎN DREPT

Toate instituțiile centrale competente au fost legal sesizate, iar prin răspunsurile date nu au contrazis adevărul ce incumbă asupra democrației directe, fapt ce justifică în totalitate acest demers.

Autoritățile publice care au fost sesizate anterior:

- **Guvernul României** (petițiile înregistrate la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 15D/10000/08.09.2023 și nr. 15C/591/p/17.11.2025): Petiția nr. 15D/10000/08.09.2023 a fost redirecționată neîntemeiat către autorități terțe, inclusiv către Ministerul Afacerilor Interne (MAI) și, ulterior, către Inspectoratul General al Poliției Române (IGPR). La două luni de la această redirecționare, IGPR a transmis un răspuns prin care a invocat lipsa de competență în a interveni asupra aplicării sau modificării art. 74 din Constituția României. Având în vedere standardul de excelență profesională, rigoarea juridică și obligația de diligență pe care o funcție de comandă de rangul de chestor le impune în mod imperativ, emiterea acestui act

răspuns, instituția a confirmat înțelegerea argumentelor, însă a condiționat demersul de completarea unui formular tipizat.

Prin Nota nr. 32166/32785/34897/2026 din 23 septembrie 2026, Avocatul Poporului își asumă deschis rolul de a decide cine face parte „efectiv" din comunitatea națională. Instituția susține textual că dreptul de inițiativă legislativă populară trebuie rezervat exclusiv cetățenilor care „resimt, prin legătura lor stabilă cu teritoriul național, consecințele directe ale legilor pe care le propun". Prin această teză, autoritatea justifică bariera domiciliului din țară pentru a bloca persoanele fără „o legătură concretă și permanentă cu statul român" să influențeze procesul legislativ, generând o profundă contradicție de fond:

- Prin această abordare, instituția afirmă implicit că legislația României nu afectează și nu se aplică diasporei. Însă, în ipoteza în care un comitet de inițiativă intern ar promova eliminarea unor prerogative fundamentale — precum dreptul la cetățenie, la proprietate, la vot, la liberă circulație sau la cartea de identitate (așa cum s-a întâmplat deja timp de 20 de ani în cazul dreptului la cartea de identitate simplă, prin intrarea în vigoare a OUG nr. 97/2005, art. 8 și următoarele modificări din art. 9) — demonstrează vulnerabilitatea acestei logici. În lipsa unei pârghii democratice de opoziție, românii din străinătate sunt lipsiți de mecanisme de autoapărare legală, rămânând la discreția unor autorități publice care au dovedit constant absența deontologiei profesionale, a bunei-credințe și a solidarității instituționale.
- Mai mult, în același context, instituția deturnează textul constituțional în cuprinsul aceleiași Note prin afirmarea tezei conform căreia dreptul de vot și cel de inițiativă legislativă sunt „condiționate de înscrierea cu domiciliul sau reședința pe teritoriul național", operând o adăugare ilegală la lege și un exces de putere administrativă. Această asimilare artificială nu doar că ignoră dreptul de vot constituțional pe care cetățenii din Diaspora îl exercită în mod activ la scrutinele naționale, dar extinde această barieră administrativă la un nivel prohibitiv. În viziunea restrictivă a instituției, se insinuează în mod abuziv că cetățenii români cu domiciliul în străinătate sunt privați, pe criteriu geografic, de însăși substanța cetățeniei. Se neagă astfel nu doar dreptul de a fi susținători (semnatari) ai unei inițiative, ci și dreptul fundamental de a face parte din comitetul promotor (membri inițiatori).
- Excluderea diasporei pe criteriul domiciliului, menținută în legislația națională și validată prin poziția Avocatului Poporului, intră în coliziune directă cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (Hotărârea în Cauza C-491/21), care interzice tratamentul diferențiat al cetățenilor pe criteriu de domiciliu în baza Articolului 21 alineatul (1) TFUE.

Distinct de aspectele de reprezentativitate, Avocatul Poporului nu a emis un punct de vedere cu privire la defectele structurale ale Legii nr. 189/1999 în relație cu Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR).

- **Senatul României** (petiția înregistrată sub nr. XXIX/566/2025 din 22.12.2025): Comisia pentru cercetarea abuzurilor, combaterea corupției și petiții a confirmat oficial analizarea acesteia în ședință și transmiterea textului către toate grupurile parlamentare din Senat.
- **Camera Deputaților** (petiția înregistrată sub nr. 6b-1/a/2284/2025): Prin răspunsul semnat de secretarul general adjunct, s-a confirmat că solicitarea implică o inițiativă legislativă, fiind transmisă, spre informare, Comisiei juridice, de disciplină și imunități.
- **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** (Plângerea penală înregistrată cu număr de petiție „Dosar nr. 1991/VIII/1/2025"): Plângerea retransmisă prin curier în data de 25.11.2025, ca urmare a unor vicii de formă (lipsa semnăturii electronice calificate) invocate de procurorul șef de secție, a fost livrată în data de 04.12.2025 și ulterior ignorată. Plângerea succesivă din data de 26.07.2026, întemeiată pe dispozițiile art. 339 din Codul de procedură penală și adresată Procurorului General, a fost de asemenea ignorată. Ulterior, plângerea din data de 24.08.2026, întemeiată pe art. 340 din Codul de procedură penală și pe Decizia Curții Constituționale nr. 486/1997, adresată Judecătorului de Cameră Preliminară din cadrul Secției Penale a ICCJ, a fost redirecționată către PÎCCJ.
- **Administrația Prezidențială** (Adresa nr. DRA1/P/12886/04.09.2026): Prin răspunsul oficial asumat de Consilierul de Stat, instituția prezidențială a validat fondul criticii formulate, reținând argumentele memoriului. În mod explicit, Administrația Prezidențială a apreciat că reprezentativitatea în exercitarea dreptului de inițiativă legislativă populară ar trebui reglementată

și pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința permanentă în străinătate, recunoscând implicit că actualul cadru normativ restrânge caracterul de reprezentativitate națională al revizuirii Constituției. Totodată, deși a confirmat existența blocajului, instituția a indicat ca pârghii de remediere exclusiv controlul de constituționalitate (art. 146 lit. d) și adresarea către Parlament (art. 74), confirmând indirect fundătura procedurală în care se află cetățeanul în absența unui demers activ din partea subiecților instituționali abilitați. Prin această poziție, Președintele s-a sustras de la rolul său constituțional de mediator prevăzut de art. 80 din Legea Fundamentală, refuzând să își exercite prerogativa corelată de a solicita Guvernului României formularea propunerii de inițiere a revizuirii Constituției conform art. 150 alin. (1), pârghie prin care se putea elimina definitiv bariera restrictivă a „proveniență" locale.

În concluzie, autoritățile sesizate nu au infirmat temeinicia sau corectitudinea aspectelor semnalate. Acestea nu au invocat o imposibilitate materială de a acționa din cauza lipsei de pârghii legale și nici nu au indicat o normă juridică expresă care să le interzică intervenția.
Răspunsurile transmise se încadrează în două categorii distincte: pe de o parte, instituții care au decis în mod arbitrar să nu intervină și, pe de altă parte, instituții care au invocat necompetența lor materială, fără a indica însă temeiul legal care le-ar exclude atribuțiile în această speță. Întrucât prima sesizare adresată Guvernului a avut loc în data de 17.08.2023, intervalul de timp scurs de atunci demonstrează o reticență evidentă în respectarea și aplicarea legii.

SOLICITĂRI

Premisa fundamentală a prezentului demers rezidă în obligația constituțională și legală a autorităților administrației publice locale de a asigura respectarea deplină și concurentă a întregului cadru normativ incident, context în care aplicarea dispozițiilor Legii nr. 189/1999 nu poate fi disociată de conformarea imperativă la normele de directă și prioritară aplicare ale Regulamentului (UE) 2016/679 (GDPR).
Complementar acestor obligații, cadrul normativ incident include și prerogativele de ordine publică reglementate de:

- Art. 13 din Legea nr. 544/2001, conform căruia: *„Informațiile care favorizează sau ascund încălcarea legii de către o autoritate sau o instituție publică nu pot fi incluse în categoria informațiilor clasificate și constituie informații de interes public."*. Prin consacrarea imperativului că informațiile care favorizează sau ascund încălcarea legii să fie de interes public, legiuitorul plasează în centrul analizei însuși conceptul de nelegalitate. În această ipoteză, nelegalitatea – adică ilegalitatea – înglobează conduita contrară legii a instituțiilor competente și subzistă, în același timp, prin raportare la o normă ierarhic superioară pe care textul special o încalcă, iar nu ca un simplu conflict de legi de același rang. În acest context, sintagma „Informațiile care favorizează sau ascund încălcarea legii" din art. 13 din Legea nr. 544/2001 vizează direct:
    - Conduita administrativă a Avocatului Poporului încalcă obligația de tratament egal (art. 16 din Constituție) prin neîndeplinirea îndatoririlor de diligență, analiză și motivare impuse de art. 41 din CDFUE, aplicabil în speță autorității naționale prin prisma art. 51 alin. (1) din CDFUE, întrucât procedurile în cauză se plasează în sfera de aplicare a dreptului Uniunii. Refuzul său arbitrar de a declanșa controlul de constituționalitate conform art. 146 din Legea Fundamentală încalcă în mod direct art. 47 din CDFUE și art. 13 din CEDO; sub aspectul principiului separării puterilor în stat, instanțele de drept comun se află într-o imposibilitate juridică de a impune autorităților competente obligația de a cenzura, de a propune sau de a modifica textul legii, întrucât dispozițiile art. 74 și art. 150 din Constituție configurează o prerogativă de drept, iar nu o obligație de a face, aspect ce lipsește de eficacitate remediul judiciar, transformându-l într-o garanție pur iluzorie. Din această cauză, unicul remediu efectiv rămâne ridicarea excepției de neconstituționalitate direct în fața instanței de judecată, conform art. 146 din Constituție, procedură de control la care Avocatul Poporului se sustrage în mod nejustificat prin conduita sa omisivă;

- Conduita celorlalte instituții administrative de resort interpelate, prin refuzul de a interveni și declinarea de competență materială care încalcă în mod direct obligația de a acorda prioritate dreptului Uniunii, obligație instituită de art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție. Această conduită omisivă constituie o încălcare a obligației de rezultat privind aplicarea directă, prioritară și conformă a normelor de drept unional ierarhic superioare, respectiv Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR) sub aspectul garantării securității și confidențialității datelor susținătorilor;
- Coliziunea Legii nr. 189/1999 cu legislația națională privind interzicerea oricărei forme de discriminare (conform articolelor 16 și 53 din Constituția României);
- Coliziunea Legii nr. 189/1999 cu dispozițiile imperative ale art. 5 alin. (2) din GDPR — care instituie în sarcina operatorului obligația de a putea demonstra în orice moment conformitatea prelucrării (accountability) —, conflict ce încalcă flagrant ierarhia normativă prin nerespectarea unei norme de rang superior și contrazice Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, subminând direct imperativele fundamentale de claritate, precizie și previzibilitate necesare asigurării securității raporturilor juridice.

  Această vulnerabilitate derivă din faptul că art. 4 alin. (3) din Legea nr. 189/1999 stipulează în mod rigid că semnătura acordată nu mai poate fi infirmată ulterior, privând cetățenii de dreptul la ștergerea datelor (dreptul de a fi uitat), garantat de art. 17 din GDPR, din momentul în care devin susținători. Această privare este agravată sistemic de dispoziția imperativă a art. 5 alin. (2) din aceeași lege specială, care instituie o obligație corelativă în sarcina primăriilor de a pune listele susținătorilor la dispoziția oricărei persoane interesate, acordând un drept universal și necondiționat de consultare publică. O asemenea expunere generalizată permite accesul vizual și fizic neîngrădit al unor terți la date de identificare profund sensibile, în absența oricăror mecanisme administrative obligatorii de anonimizare sau blurare, fapt ce plasează autoritatea publică în situația de a operaționaliza o încălcare directă a principiului confidențialității și a obligațiilor de securitate a prelucrării.

- Art. 8 alin. (2) din O.U.G. nr. 57/2019 (Codul administrativ), normă care dublează articolul precedent: *„Beneficiarii activităților administrației publice au dreptul de a obține informații de la autoritățile și instituțiile administrației publice, iar acestea au obligația corelativă a acestora de a pune la dispoziția beneficiarilor informații din oficiu sau la cerere, în limitele legii.”*.

În prezența acestui blocaj, standardul de conformare instituit de art. 14 alin. (5) lit. b) din GDPR obligă operatorul ca, în mod subsidiar, să adopte măsuri adecvate pentru protejarea drepturilor persoanelor vizate, materializate prin punerea informațiilor pentru protecția și tratamentul datelor la dispoziția publicului prin mijloace de informare în masă.

Pe cale de consecință, în temeiul art. 13 și 14 din Regulamentul (UE) 2016/679, cât și al art. 13 din Legea nr. 544/2001, solicit publicarea pe pagina de internet oficială a instituției a unei note de informare adresate cetățenilor ale căror date pot fi supuse procedurii de atestare a semnăturilor. Această notă obligatorie trebuie să detalieze în mod distinct următoarele deficiențe structurale ale procesului:

- Excluderea cetățenilor din Diaspora de la calitatea de susținători sau promotori, prin condiționarea exercițiului drepturilor politice de existența unui domiciliu pe teritoriul național;
- Privarea persoanelor fără adăpost de exercițiul acestor drepturi constituționale, ca urmare a condiționării validității semnăturii de deținerea unui domiciliu scriptic;
- Riscul major de securitate generat de art. 5 alin. (2) din Legea nr. 189/1999, text normativ care permite ca date cu caracter special și sensibile (CNP, serie și număr act de identitate, adresă) să poată fi consultate fizic și neîngrădit de către orice terț direct din listele originale.

Aducerea la cunoștință publică a acestor vulnerabilități se va realiza prin utilizarea instrumentelor legale de comunicare din oficiu (afișare la sediu, publicare pe portalul web oficial și emiterea unui comunicat de presă și transmiterea acestuia către mass-media locală).

Necesitatea acestei măsuri colective și preventive este determinată de faptul că Legea nr. 189/1999 instituie un termen de maximum 15 zile pentru verificarea și atestarea listelor de către primar. De asemenea, în acest interval, instituția are obligația de a realiza informarea individuală sau generală a semnatarilor conform articolului 14 din Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR). În aceste circumstanțe se înfățișează problema de a scrie nota informativă — act imposibil de redactat în termenii unei prelucrări conforme, deoarece este juridic nerealizabilă respectarea simultană a rigorilor GDPR și a termenelor restrictive din Legea nr. 189/1999 —,

dar impus de principiul transparenței prevăzut de articolul 5 alineatul (1) litera a) din GDPR și obligatoriu în baza principiului responsabilității (accountability) prevăzut de articolul 5 alineatul (2) din GDPR. Totodată, publicarea preventivă a notei pe site constituie o măsură tehnică și organizatorică obligatorie de reducere a riscului conform articolului 32 din GDPR, înainte ca datele sensibile ale cetățenilor să intre într-un circuit administrativ ireversibil.

Tocmai pentru a depăși această fundătură procedurală și presiunea de conformare aferentă, solicit în final ca autoritățile administrației publice locale să uzeze de prerogativele conferite de articolul 252 alineatul (1) litera d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ și să înainteze o solicitare de îndrumare oficială din partea Instituției Prefectului. Acest demers administrativ este direct impus de principiilor "legalitate, corectitudine și transparență" din art. 5 alin. (1) lit. a) din GDPR și reprezintă singura pârghie legală prin care autoritatea locală poate obține o poziție unitară din partea reprezentantului Guvernului în teritoriu, garantând astfel atât respectarea ordinii publice locale, cât și protecția constituțională a drepturilor cetățenilor.

Prefectul este ținut de obligația legală de a observa și de a asigura respectarea legii, fiind incidente în speță următoarele dispoziții legale din Codul administrativ:

Articolul 252

Categorii de atribuții ale prefectului

(1) Prefectul îndeplinește următoarele categorii de atribuții:

[...]

c) atribuții privind verificarea legalității actelor administrative ale autorităților administrației publice locale și atacarea actelor administrative ale acestor autorități pe care le consideră ilegale;

d) atribuții de îndrumare, la cererea autorităților administrației publice locale, privind aplicarea normelor legale din sfera de competență;

[...]

Articolul 253

Atribuții privind asigurarea implementării la nivel local a politicilor guvernamentale și respectării ordinii publice

În exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. 252 alin. (1) lit. a), prefectul:

a) asigură monitorizarea aplicării unitare și respectării Constituției, a legilor, a ordonanțelor și a hotărârilor Guvernului, precum și a celorlalte acte normative de către autoritățile administrației publice locale și serviciile publice deconcentrate, la nivelul județului, respectiv al municipiului București;

[...]

d) acționează pentru menținerea climatului de pace socială și a unei comunicări permanente cu toate nivelurile instituționale și sociale, acordând o atenție constantă prevenirii tensiunilor sociale;

e) monitorizează acțiunile de prevenire a infracțiunilor și de apărare a drepturilor și a siguranței cetățenilor, desfășurate de către organele legal abilitate;

[...]

Articolul 255

Atribuții privind verificarea legalității

(1) Prefectul verifică legalitatea actelor administrative ale consiliului județean, ale consiliului local și ale primarului.

(2) Prefectul poate ataca actele autorităților prevăzute la alin. (1) pe care le consideră ilegale, în fața instanței competente, în condițiile legii contenciosului administrativ.

Articolul 256

Atribuții de îndrumareÎn exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. 252 alin. (1) lit. d), prefectul:

a) primește solicitările de îndrumare transmise de autoritățile publice locale și, după caz, consultă celelalte autorități ale administrației publice centrale în vederea emiterii unui punct de vedere;

b) emite puncte de vedere ca urmare a solicitărilor de îndrumare primite de la autoritățile administrației publice locale;

c) comunică solicitantului punctele de vedere emise conform lit. b).

În ipoteza în care primăriile consideră clară aplicarea normelor și nu solicită îndrumarea Prefectului, obligația de diligență le impune să acționeze direct pentru respectarea drepturilor cetățenilor și garantarea serviciilor minime obligatorii.

Fiecare instituție implicată în acest circuit administrativ, pornind de la primării, la prefecturi și până la autoritățile centrale, are conform legii obligații, puteri, roluri și drepturi stricte. În acest sens, conform Articolului 291 din Codul de procedură penală, persoanele cu funcții de conducere sau de control au obligația legală și imperativă de a sesiza de îndată organele de urmărire penală cu privire la orice fapte de care au luat cunoștință în exercițiul funcției – cum ar fi eludarea legii, falsul informatic, neglijența sau abuzul în serviciu – dacă se va constata existența unor astfel de situații.

Totodată, prin prezenta vă aduc la cunoștință că, dată fiind dimensiunea blocajului instituțional ce s-a instaurat între subsemnata și autoritățile centrale care nu dau semne concrete că doresc să intervină sau să permită ca problemele semnalate să fie aduse la cunoștința publicului, orice acțiune sau inacțiune ulterioară în soluționarea cazului va atrage după sine sesizarea autorităților ce pot avea competențe specifice cazului.

Data 01.10.2026

Semnătura

Fotiș Ioana